

ПРОПЕДЕВТИЧНА ПРАКТИКА З ПСИХОЛОГІЇ СТУДЕНТІВ ІІ КУРСУ:

методичні вказівки

(тривалість практики 1 робочий тиждень)

Мета: ознайомлення студентів з професійною діяльністю вчителя, розвиток у них здатностей визначати психологічні особливості педагогічної взаємодії вчителя й учнів на уроці, активізацію останніх як суб'єктів засвоєння навчального матеріалу.

Зміст завдання полягає у вивченні психологічних особливостей взаємодії вчителя й учнів в умовах освітнього процесу; дій учителя, спрямованих на розвиток пізнавальної активності школярів, їх психічних функцій, що забезпечують успішність навчання та сприйнятливості до настанов учителя.

Для реалізації завдання необхідно використовувати *спостереження як метод психології*, завдяки якому фіксуються природні психологічні вияви як учителя, так і учнів на уроці. Це дасть можливість зробити висновок про ефективність педагогічної діяльності вчителя й оптимальність учбових дій школярів в умовах уроку.

Вивчення психологічних особливостей педагогічної взаємодії учнів і вчителя передбачає різноплановість застосування спостереження, а саме:

- 1) спостереження за комунікативною взаємодією вчителя й учнів на уроці;
- 2) спостереження за організацією уваги учнів на уроці;
- 3) спостереження за виявами пізнавального інтересу учнів на уроці;
- 4) спостереження за вербальним впливом учителя на уроці.

В сучасних умовах карантинних обмежень у школах, у зв'язку з боротьбою з Covid-19, студенти не матимуть змоги бути безпосередньо присутніми на уроках. Відтак їм пропонується, використовуючи Інтернет-ресурси, проаналізувати три відеоуроки, фіксуючи психологічні аспекти діяльності вчителя та навчальні й поведінкові вияви учнів. Студенти можуть самі віднайти в мережі Інтернет відеоуроки за профілем своєї професійної підготовки або ж скористатися запропонованими посиланнями:

https://www.youtube.com/watch?v=zh_GDpp9Kjk&feature=youtu.be

<https://www.youtube.com/watch?v=-woBFi0iAnQ&feature=youtu.be>

<https://www.youtube.com/watch?v=C6lzPDa8Qms&feature=youtu.be>

https://www.youtube.com/watch?v=BMileKJ_v7M

<https://www.youtube.com/watch?v=ObW-8YI1Xvc>

<https://www.youtube.com/watch?v=R3PRleyfxjo>

<https://www.youtube.com/watch?v=w3a9kIo7pkA>
<https://www.youtube.com/watch?v=lvivYGaLHh8>
<https://www.youtube.com/watch?v=ZrA33qC-tAM>
<https://www.youtube.com/watch?v=R3PRleyfxjo>
<https://www.youtube.com/watch?v=Uv7wBOonSzM>
<https://www.youtube.com/watch?v=A4l3QP0Qlu4>
<https://www.youtube.com/watch?v=hK6OybPLIoY>
<https://www.youtube.com/watch?v=Z2jyalCr9T0>
<https://www.youtube.com/watch?v=JpXpPElksyl>
<https://www.youtube.com/watch?v=bw6UZzyoPbg>
https://www.youtube.com/watch?v=gt8EShxFoJQ&list=PL2qDFCLEP_gyII3PKl6fbharEqPut1O28&index=10
<https://www.youtube.com/watch?v=f1SdB5Nv0WI&t=1849s>
<https://www.youtube.com/watch?v=WgdP167-Nlw>
https://www.youtube.com/watch?v=aLE31k_oE4k&feature=youtu.be&ab_channel=%D0%AE%D0%BB%D0%B8%D1%8F%D0%92%D0%B0%D1%81%D1%8F%D0%BD%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D1%87
https://www.youtube.com/watch?v=mUjihZi644&feature=youtu.be&ab_channel=%D0%A2%D0%B5%D1%82%D1%8F%D0%BD%D0%B0%D0%A2%D0%BA%D0%B0%D1%87%D1%83%D0%BA
https://www.youtube.com/watch?v=o_mwIFKLK60&feature=youtu.be&ab_channel=%D0%9D%D0%B0%D1%82%D0%B0%D0%BB%D1%96%D1%8F%D0%A9%D0%B5%D1%80%D0%B1%D0%B8%D0%BD%D0%B0

Етапи виконання завдання з психології

День практики	Зміст роботи
1 день	1. Ознайомлення зі змістом завдання. 2. Актуалізація знань про спостереження як метод психології. 3. Підготовка до виконання завдання у відеорежимі, попередня підготовка карт спостережень.
2 день	Робота з першим відеоуроком.

	Спрямованість спостереження на комунікативну взаємодію вчителя й учнів на уроці, особливості організації уваги учнів на уроці, вияви пізнавального інтересу учнів, вербальний вплив учителя на уроці.
3 день	Робота з другим відеоуроком. Спрямованість спостереження на комунікативну взаємодію вчителя й учнів на уроці, особливості організації уваги учнів на уроці, вияви пізнавального інтересу учнів, вербальний вплив учителя на уроці.
4 день	Робота з третім відеоуроком. Спрямованість спостереження на комунікативну взаємодію вчителя й учнів на уроці, особливості організації уваги учнів на уроці, вияви пізнавального інтересу учнів, вербальний вплив учителя на уроці.
5 день	Підведення підсумків проведеної роботи. Визначення виявлених у процесі спостереження проблемних моментів у взаємодії учнів і вчителя або досягнень у роботі останнього; окреслення шляхів подолання виявлених недоліків; визначення прийомів розвитку учнів як суб'єктів учбової діяльності та учасників педагогічної взаємодії.

Після завершення практики студенти здають на перевірку **звітну документацію**.

У підготовлених **звітах** потрібно відобразити зміст проробленої роботи, **презентувавши** наступне:

Вступ, де зазначаються мета, завдання практики, база для його реалізації, інструменти, вказуються уроки, що виступили предметом вивчення, та джерела, з яких вони були взяті.

Основна частина, яка включає:

1) **Теоретичне обґрунтування** доцільності застосування на практиці **методу спостереження** як дієвого у вирішенні завдання вивчення психологічних особливостей взаємодії вчителя з учнями на уроці, розвитку у школярів здатностей якісно засвоювати навчальний матеріал.

Варто акцентувати увагу на таких питаннях:

1. Спостереження як психологічний метод .
2. Особливості застосування спостереження, його переваги та недоліки.
3. Види спостереження за формою запису фактів – неформалізоване та формалізоване.
4. Зміст неформалізованого спостереження як такого, що передбачає так звану фотографічну фіксацію фактів психічних виявів досліджуваних і ведення щоденника спостереження.
5. Зміст неформалізованого спостереження, яке здійснюється із застосуванням схем, бланків, карт спостережень, де зазначаються об'єкти спостереження та ознаки, наявність чи відсутність яких фіксується.
6. Дотримання етичних норм у процесі спостереження.

2) **Аналіз трьох відеоуроків** з точки зору фіксації особливостей управління вчителем увагою учнів на уроці, вияву в них пізнавального інтересу, вербальних виявів учителя, його комунікативної взаємодії з учнями.

Аналіз здійснюється на основі карт спостережень відносно уваги учнів на уроці, активізації вчителем їх пізнавальної активності, вербальних впливів учителя на учня,

власне особливостей комунікативної взаємодії на уроці. (Методичні рекомендації щодо цього виду роботи подано нижче).

3) **Узагальнення результатів, формулювання рекомендацій** щодо налагодження діалогічної комунікативної взаємодії вчителя й учнів на уроці, створення атмосфери співпраці та співтворчості; подолання негативних явищ, помічених під час спостереження, прийомів розвитку певних психічних функцій (уваги, сприймання, пам'яті, мислення, уяви тощо).

Висновки, в яких здійснюється рефлексія студентами власної діяльності, самоаналіз професійних інтересів. Акцентується увага на вироблених впродовж практики уміннях та навичках спостерігати за поведінкою та діяльністю вчителя на уроці, фіксувати різні вияви учнів та визначати напрямки роботи вчителя щодо оптимізації розвитку учнів.

Після завершення практики підготовлені звіти подаються на **перевірку** методистам на кафедру соціальної роботи, соціальної педагогіки та психології впродовж наступних трьох днів. Роботи оцінюватимуться за **100-бальною шкалою** і виставлятиметься **залік**. Бали розподілятимуться наступним чином:

20 б. – теоретичне обґрунтування доцільності застосування методу спостереження для реалізації завдання практики;

45 б. – презентація результатів аналізу трьох уроків;

25 б. – рекомендації щодо оптимізації діяльності вчителя на уроці та застосування ним прийомів розвитку психічних функцій в учнів – уваги, сприймання, пам'яті, мислення, уяви;

10 б. – організація студентом виконання завдання, вчасність подання звітної документації на перевірку.

Нижче подається зразок оформлення титульної сторінки звіту та методичні рекомендації щодо застосування спостереження за діяльністю вчителя й учнів на уроці й аналізу його результатів.

Титульна сторінка

ЦЕНТРАЛЬНОУКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ВИННИЧЕНКА

Кафедра соціальної роботи, соціальної педагогіки та психології

ПРОПЕДЕВТИЧНА ПЕДАГОГІЧНА ПРАКТИКА

Звіт про виконання завдання з психології

студента (ки) II курсу, ... групи,
спеціальність: 014.01 Середня
освіта (.....)
факультету.....

прізвище, ім'я, по батькові

Керівник практики:
науковий ступінь, вчене звання
Прізвище, ініціали керівника

Дата практики:

м. Кропивницький

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО СПОСТЕРЕЖЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЄЮ УВАГИ УЧНІВ НА УРОЦІ (ЗА О.О. ХАЛІК)

ЗА

Мета: вивчення прийомів організації уваги, які сприяють розвитку уважності учнів на уроці.

Форма запису фактів спостереження – фотографічна. Студенти мають детально записувати й оцінювати вияви уваги школярів протягом уроку та використання вчителем певних прийомів організації їх уваги.

Зразок форми записів у щоденнику

Дата	Зміст роботи	Психолого - педагогічні спостереження
10.10.2019	Спостереження за організацією уваги учнів на уроці Урок української мови, вчитель:	<i>Початок уроку. Гамірно.(1 бал) Учитель привертає увагу дітей тим, що встає перед класом і піднімає одну руку в гору. (3 бали) Чекає, поки діти теж підводяться, кожен демонструє готовність піднятою вгору рукою (4 бали).... Привертає увагу до дошки, яка була до того часу закрита. Увага всіх спрямована на дошку (5 балів)... Через 3 хвилини учні</i>

	Панченко Оксана Андріївна Тема: «Ступені порівняння прикметників»	<i>починають відволікатися (3 бали)...</i> <i>Вчитель закликає учнів бути уважними, соромить неуважних. На якийсь час тиша, всі знову спрямовують увагу на пояснення вчителя....</i>
--	---	---

Інструкція досліднику:

I. Підготовка до відвідування уроку:

1. Визначити мету спостереження, уточнити для себе зміст поняття «увага».
2. Вивчити схему спостереження.
3. Налаштувати себе на об'єктивну фіксацію фактів спостереження, виключити вплив суб'єктивних установок по відношенню до учнів та вчителя, до процесу та результату.

II. Проведення спостереження: фіксація вивів уваги учнів та прийомів, які використовує вчитель для її організації. Ведеться за схемою:

Схема спостереження за організацією уваги учнів на уроці

1. Клас, вчитель, предмет, тема уроку.
2. Як вчитель переключив увагу учнів після перерви на зміст уроку? Які методи та прийоми ним були використані?
3. Як вчитель спрямував увагу учнів при переході до вивчення нового матеріалу?
4. Який вид уваги учнів (мимовільна, довільна, післядовільна) переважав на кожному етапі уроку?
5. Як на уроці проявляються особливості уваги учнів (стійкість, зосередженість, інтенсивність, розподіл, переключення)?
6. Якими засобами вчитель підтримував увагу учнів Які з цих заходів були найбільш ефективні і чому?:
 - Використовував засоби активізації мимовільної уваги (силу подразників, їх контрастність, новизну, динамічність, різноманітність завдань);
 - Використовував засоби активізації довільної уваги (постановка чіткої мети завдання, надання плану, стимулювання самостійної розумової діяльності учнів, використання наказу, покарання учнів);
7. Як здійснював вчитель індивідуальний підхід до учнів, враховуючи особливості їхньої уваги?
8. Особливості уваги вчителя: ступінь сконцентрованості, розподіл, переключення, стійкість. Чи можна сказати, що уважність є рисою особистості даного вчителя?

Для кількісної оцінки виявів уваги окремих учнів та класу в цілому можна використовувати шкалу, запропоновану А.М. Щетиніною:

5 балів – вищий ступінь зосередженості уваги, який може виражатися в спрямованості пози і погляду учнів на вчителя або завдання, що виконується. Учні активні, проявляють інтерес, дисциплінованість.

4 бали – достатній ступінь зосередженості уваги, учні досить уважні, виконують вимоги вчителя, але іноді ненадовго відволікаються (погляди у бік, на сусіда);

3 бали – увага нестійка, учні часто відволікаються, перепитують у сусідів, що треба робити, але в цілому з уроку «не випадають»;

2 бали – високий рівень неуважності, масові відволікання, порушення порядку у класі;

1 бал – увага практично відсутня, учні зайняті сторонніми справами.

Для того щоб визначити, які властивості уваги виявляються в учня, можна використати подану нижче таблицю.

Властивості уваги	В якій діяльності можуть проявлятися
Об'єм	При списуванні матеріалу з дошки (визначається за частотою звернення до тексту, на класну дошку)
Стійкість	При читанні книги, рішенні завдань (визначається за часом зосередженості без відволікання)
Переключення	При переході від одного виду діяльності до іншого, від усних завдань до письмових, швидкість включення в урок після перерви
Розподіл	При одночасному виконанні двох чи більше видів роботи (спостерігається під час пояснень вчителя, коли учневі необхідно слухати і записувати, або під час написання диктантів)
Нестійкість, відволікання	При несподіваних звуках, шумі, діях окремих учнів у класі тощо.

III. Обробка результатів спостереження і формулювання висновків:

1. Зробіть висновки про те, які дії вчителя стимулювали уважність учнів, а які сприяли розсіюванню уваги.

2. Зробіть висновок про те, чи відповідають прийоми організації уваги, використані вчителем, віковим особливостям учнів.

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО СПОСТЕРЕЖЕННЯ ЗА ВИЯВАМИ ПІЗНАВАЛЬНОГО ІНТЕРЕСУ УЧНІВ НА УРОЦІ (ЗА Л. А. РЕГУШ)

Мета: вивчення виявів пізнавального інтересу учнів та визначення впливу на них дій учителя та змісту навчального матеріалу.

Форма запису фактів спостереження – фіксація даних у карті спостереження.

Інструкція досліднику:

I. Підготовка до відвідування уроку:

4. Визначити мету спостереження, уточнити для себе зміст поняття «пізнавальний інтерес».
5. Уважно вивчити схему спостереження.
6. Налаштувати себе на об'єктивну фіксацію фактів спостереження, виключити вплив суб'єктивних установок по відношенню до учнів та учителя, до процесу та результату.

II. Проведення спостереження: Фіксація виявів пізнавального інтересу та інших параметрів ведеться за схемою:

В графі №1 таблиці записують предмет і тему уроку;

В графі №2 – словами записуються характерні вияви пізнавальної активності учнів, уточнюється, на що конкретно була спрямована пізнавальна активність.

В графі №3 – словами записуються реакції учнів у певні моменти уроку – показники інтересу або його відсутності. А також фіксується тривалість реакції в хвилинах. *Наприклад: учні уважно слухають пояснення, в класі тиша (3 хвилини). Далі уважність знижується, чути шум розмов, шурхотіння (4 хвилини).*

В графі №4 – цифрами фіксується кількість випадків відволікань учнів на сторонні справи.

В графі №5 – записуються дії вчителя, які спонукають пізнавальний інтерес учнів. *Наприклад: вчитель використовує багато яскравої наочності, пояснюючи зміни форми дієслова.*

В графі №6 – записуються дії вчителя, які гальмують пізнавальний інтерес учнів. *Наприклад: вчитель не дає учням можливість задати свої запитання, обриває учнів на пів-слові, мотивуючи це браком часу.*

В графі №7 – описується, який вплив має зміст навчального матеріалу на пізнавальний інтерес. *Наприклад: інтерес учнів викликає скоріше наочність, а не пояснення вчителя.*

III. Обробка результатів спостереження і формулювання висновків: співвідносяться факти пізнавальної активності учнів, їх реакції та кількість відволікань, з фактами, які свідчать про впливи вчителя та зміст навчального матеріалу. Після проведення спостережень протягом 3-х різних уроків можна зробити узагальнення про те, як пізнавальний інтерес учнів співвідноситься з діями вчителя та змістом навчального матеріалу.

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО СПОСТЕРЕЖЕННЯ ЗА СЛОВЕСНИМИ ВПЛИВАМИ ВЧИТЕЛЯ НА УРОЦІ (ЗА А.Л. РЕГУШ)

Мета: Визначити, як словесні впливи вчителя позначаються на діях учнів на уроці.

Інструкція досліднику:

I. Підготовка до відвідування уроку:

1. Уточнити і зрозуміти мету спостереження.
2. Уважно вивчити схему спостереження
3. Налаштувати себе на об'єктивну фіксацію фактів спостереження, виключити вплив суб'єктивних установок по відношенню до учнів та учителя, до процесу та результату.

4. Ознайомитися зі словником термінів, що розкривають зміст різних видів словесного впливу.

II. Проведення спостереження:

1. Фіксація словесних впливів учителя ведеться за схемою. В таблиці у графі №4 записуються слова, звернення, висловлювання, які можуть бути віднесені до того чи іншого виду впливу. Якщо виникають труднощі при віднесенні висловлювання до певного виду, то слід скористатися словником термінів.
2. Необхідно записувати словесні впливи, відсутні в схемі, проте наявні у мовленні вчителя. Цей матеріал слід використати при проведенні аналізу і підведенні підсумків.

Словник термінів, які розкривають зміст різних видів словесних впливів

Зауваження – виявлення помилки, докір за невідповідну поведінку.

Інтонація – підвищення або пониження тону голосу при вимові, манера вимови, яка відображує почуття промовця.

Інструкція – сформульована в словах послідовність виконання дій.

Іронія – кепкування у прихованій формі.

Команда – короткий усний наказ.

Моралізування – повчання з метою прищеплення моральної поведінки.

Нотація – докір, повчання.

Підбадьорювання – навіювання бадьорості, піднесення настрою.

Догана – докір, засуджування поведінки.

Заохочення – схвалення, винагорода, сприяння, співчуття, навіювання бажання чинити добре, краще.

Прохання – звернення, яке закликає до задоволення певної потреби, бажання.

Розпорядження – наказ.

Погроза – залякування, обіцянка заподіяти лихо.

Вказівка – настанова, роз'яснення, яке вказує що і як робити.

Докір – незадоволення, несхвалення, звинувачення.

Гумор – незлобливе насмішкувате ставлення до чогось.

III. Обробка результатів спостереження і формулювання висновків:

1. Підрахувати кількість слів-впливів кожного виду і записати цифру в графу №5.
2. Визначити рангове місце кожного виду впливу і занести результат в графу №6.
3. Співвіднести рангові місця того чи іншого виду впливу, які ви спостерігали у вчителя на уроці, із даними, які представлені у графах 1 і 3.

Примітка: в графі №1 наведені рангові місця словесних впливів, характерних для вчителів з високим рівнем розуміння учнів. В графі №3 – рангові місця словесних впливів, характерні для вчителів з низьким рівнем розуміння учнів.

4. Зробити висновок:
 - а) про найбільш характерні для даного вчителя словесні впливи на учнів, приймаючи до уваги, що 1-4 – високі 5-8 – середні, 9-12 – низькі рангові місця того чи іншого виду впливу.
 - б) про рівень розуміння учнів учителем.
5. Якщо проведена обробка результатів не дає можливості зробити висновок про найбільш характерні словесні впливи вчителя, то слід проаналізувати ті впливи, які не вказані у схемі, проте які ви встановили і зафіксували в ході спостереження.

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО СПОСТЕРЕЖЕННЯ ЗА ПЕДАГОГІЧНОЮ ВЗАЄМОДІЄЮ ВЧИТЕЛЯ Й УЧНІВ НА УРОЦІ

Мета: Вивчити особливості педагогічної взаємодії учнів і вчителя, виявити як впливи вчителя позначаються на активності учнів на уроці.

Інструкція досліднику:

I. Підготовка до відвідування уроку:

1. Уточнити і зрозуміти мету спостереження. З'ясувати зміст понять «педагогічна взаємодія», «педагогічний вплив».
2. Уважно вивчити схему спостереження
3. Налаштувати себе на об'єктивну фіксацію фактів спостереження, виключити вплив суб'єктивних установок по відношенню до учнів та учителя, до процесу та результату.

II. Проведення спостереження: Фіксація виявів педагогічної взаємодії ведеться за схемою. Вияв, що фіксується, підкреслюється безпосередньо в схемі. А напроти (у пустій колонці) записується коментар, який уточнює і розкриває зміст спостережуваного прояву. *Наприклад:*

<u>Наявність/ відсутність ініціативи в учнів у процесі навчальної діяльності.</u>	<i>Трое учнів піднімають руки. Учень виявляє бажання вийти до дошки.</i>
---	---

III. Обробка результатів спостереження і формулювання висновків:

1. Визначити, як співвідноситься позиція учнів під час уроку (пасивна/активна) із характером мотивування учнів.
2. Визначити, як співвідноситься емоційний стан учнів під час уроку із характером впливів учителя на учнів.

Рекомендована література

Основна

1. Безвідривна навчально-виховна практика студентів педагогічного університету. Методичні рекомендації щодо виконання завдання з психології./ З.О. Ржевська-Штефан, Е.У. Гуцало, Л.В.Клочек, І.Л. Удичний. – Кропивницький: ФО-П Лівий Сергій Васильович, 2019. – 88с.

Допоміжна

1. Долинська Л. В. Стилi педагогічного спілкування та можливості його формування в процесі професійної підготовки майбутнього вчителя/Л. В. Долинська // Психологія: зб. наук. праць. – Вип. 1 (4). – Київ: НПУ, 1999. – С. 64 – 69.
2. Семиченко В.А. Психологія педагогічної діяльності: Навч. посіб. – К.: Вища шк., 2004. – 335с.
3. Педагогика и психология ненасилия в образовании: учеб. пособие для бакалавриата и магистратуры / В. Г. Маралов, В. А. Ситаров. – 2-е изд., перераб. и доп. – М. : Издательство Юрайт, 2015. – 424 с. – Серия : Бакалавр и магистр. Модуль.
4. Регуш Л. А. Практикум по наблюдению и наблюдательности. 2-е изд., переработанное и дополненное. – СПб.: Питер, 2008. – 208 с.: ил. – (Серия «Практикум по психологии»).
5. Сергеєнкова О.П., Столярчук О.А., Коханова О.П., Пасека О.В. Вікова психологія. Навч. посіб. – К.: Центр учбової літератури, 2012. – 384 с.
6. Сергеєнкова О.П., Столярчук О.А.. Педагогічна психологія. Навч. посіб. – Київ «Центр учбової літератури», 2012. – 168 с.

7. Інформаційні ресурси

1. Психологія педагогічної взаємодії: інтегративний підхід: монографія / В.Л. Зливков, О.В. Завгородня, С.О. Лукомська, С.О. Копилов, О.В. Котух; за ред. В. Л. Зливкова, С.О. Лукомської. – К.: 2019. – 259 с. Режим доступу: <http://lib.iitta.gov.ua/716033/1/%D0%9C%D0%BE%D0%BD%D0%BE%D0%B3%D1%80%D0%B0%D1%84%D1%96%D1%8F%202019%20%D0%97%D0%BB%D0%B8%D0%B2%D0%BA%D0%BE%D0%B2.pdf>
2. Ненасильницьке спілкування у школі – міф чи реальність? Режим доступу: <https://life.pravda.com.ua/columns/2019/11/17/238924/>
3. Маршал Розенберг. Язык жизни. Ненасильственное общение. Режим доступу: http://loveread.ec/read_book.php?id=81510&p=1

Підготувала:

доктор психологічних наук, доцент

Клочек Л.В.